

1945 1. Beh. af Forst. t. L. om Tilveieb, af Eigeveegt mellem Univ. Indtægter og Udgifter. 1946

ningen af det gamle og det ny Testamente er Videnskab ligesom Filologi, og man kan ikke komme bort fra, at Kirkehistorien ligesom den profane Historie er en Videnskab. Det ærede Medlem fra Ribe (Buss) vilde have Alt, hvad han kaldte Embedsmandsfabrikation udsøndret fra Universitetet, som kun skulde befatte sig med den rene Videnskabelighed. Jeg kan ikke rigtig forstaa den Tanke; jeg kan ikke indse, at der skulde være noget Urigtigt i, at Universitetet bibringer de Unge, der besøge Universitetet, saadanne Kundskaber og dergjennem en saadan Dplysning og aandelig Udvikling, at de, naar de have taget deres sidste Examen ved Universitetet, da med behørigt Hensyn til deres Lyst og Evner kunne vælge, om de ville gaa ud i Livet til praktisk Virksomhed eller bygge videre paa det Grundlag, der engang er lagt, saa at de blive, hvad jeg vil kalde egentlige Videnskabsmænd. Det se vi ogsaa, at af dem, der underkaste sig Examen ved Universitetet, gaa Nogle ud i Livet og udvilde sig til praktiske Mænd, medens Andre benytte det videnskabelige Grundlag, de have faaet, og blive egentlige Videnskabsmænd. Jeg kan ikke se, at der kan være Uret deri. Man siger, at der skal oprettes Embedsskoler, og de skulde ligge udenfor Universitetet. Jeg forstaaer ikke, hvorledes de skulde indrettes, hvorledes f. Ex. en Præsteskole skulde indrettes. Skulde den stille sig den Opgave, at de unge Menneker der skulde lære at prædike eller lære, hvorledes de skulde tale med Syge eller forberede en Syg til Døden? Skulde de maaske som et Experiment føres hen til en Sygeseng og der aflægge Prøve eller veiledes til, hvorledes de skulde tale til en Syg? Jeg frygter for, at ved at oprette saadanne Embedsskoler udenfor Universitetet vilde man ikke fremme den sande Videnskabelighed, men træffe en Ordning, der blev overordentlig kostbar, og, hvad der er værre, en Ordning, der vilde skaffe os en hel Del forsvarede Embedsmænd og halvstuderede Nøvere paa Halsen. Det ærede Medlem fra Ribe ansøgte som Bevis for, at det ikke duebe rigtig med den Dplysning og Kundskab, man fik ved Universitetet, at, naar man spurgte Embedsmænd: „Kunne I nu noget Latin eller noget Græff, eller kunne I noget Hebraisk, kunne I f. Ex. oversætte hele det gamle Testamente?“ saa maa de svare: „Nei, vi have glemt det.“ Ja, der ligger til Grund for denne Opfattelse af Kundskab en stor Misforstaaelse, en stor Misvisning. Jeg har mødt

den saa ofte i min Embedsgjerning, jeg har mødt den paa Børneskolens Omraade. Jeg har i mange Aar bestyret en Realskole, hvor der lærtes fremmede Sprog, og det var ikke saa sjældent, at Forældre, naar de havde sat deres Børn i Skolen, spurgte: „Lære de nu Engelsk?“ „Ja!“ „Men lære de det faalebes, at de, naar de gaa ud af Skolen, kunne tale det?“ „Nei!“ „Kunne de skrive det?“ „Nei!“ „Kunne de forstaa en Engelsemand, naar han taler Sproget?“ „Nei!“ „Men hvad Nytte have de saa deraf?“ Det er det, man er saa tilbøjelig til at spørge om: hvilken ligefrem praktisk Nytte, man har af Kundskaberne. Det er imidlertid ikke Meningene med Kundskaber, at de ligefrem skulde kunne anvendes til det praktisk Nyttige. Nei, hvad Kundskaber skulde udrette, er at give os en saadan aandelig Udvikling, at de kunne hjælpe os til senere i Livet at finde os til Rette i de Forhold, hvori vi komme. Meddelelsen af Kundskab skal lære os at lære, saa at vi selv senere kunne lære, hvad vi have Brug for. Det er det, Kundskaber skulde udrette. Jeg skal gjerne indrømme, at, hvis vi, der ere Embedsmænd og have taget Embedsexamen, nu skulde op og tage den om igjen, saa gik vi vist rejekt. Jeg for mit Vedkommende gik i alt Fald rejekt. Der er maaske Ting, jeg veed bedre end dengang, men der er andre Ting, jeg har glemt. Jeg kan huske, at jeg ved examen artium var oppe i Noget, der hed „Pi“, og jeg maa have kunnet det; thi jeg fik præ ceteris, men om det saa skulde koste mig mit Liv, vil jeg ikke nu kunne nævne Formlen for „Pi“ eller kunne antyde, hvad den skal nytte til. Men „Pi“ har gjort sin Nytte alligevel. Den har dog ydet sit Bidrag til at give mig den aandelige Udvikling, den være stor eller lille, hvoraf jeg nu er i Besiddelse. De enkelte Kundskaber glemmes, naar man ikke opskrifer dem atter og atter, men den aandelige Udvikling, man har faaet gjenem Kundskaberne, bliver ved. Men dersom nu den separate Fond finder hen og der kommer Ebbe i Statstasken, er jeg bange for, at alle saadanne Seremonier ville komme til at gjøre sig gjældende og komme til at udøve Indflydelse paa Universitetets hele indre Virksomhed; men det vilde jeg betragte som meget stabeligt. Derfor er det, jeg for min Part ønsker, at det Lovforslag, der her foreligger, maa blive ophøiet til Lov. Lovforslaget indeholder jo den Bestemmelse, at der skal tages en Del af Kommunitetets Formue til Hjælp